

{irom otvorena vrata

2 Mile Peri}

Recentis je smešten u malom i funkcionalno opremljenom prostoru na spratu Nastavnog centra, pored biblioteke i ra-unarske sale. Osnovna funkcija Recentisa je prikupljanje, obrada, -uvanje i pozajmljivanje informacionih izvora, nastavnih materijala i opreme; difuzija i razmena savremenih nastavnih metoda, iskustava i ideja. Zainteresovanim nastavnicima u Petnici je izme|u 8:30 i 17 -asova svakodnevno na raspolaganju desetak radnih mesta za individualni i grupni rad, mala stru-na biblioteka, ICT hardver i softver, druga nastavna oprema i materijali. Raspola`emo sa odgovaraju}om tehnikom za

umno`avanje i kopiranje, video i ra-unarskim sistemima, kao i drugim tehni-kim pomagalicama koja omogu}uju kori{enje razli-utih medija. Ipak, Recentis nije samo fizi-ki prostor, oprema ili vreme. Iznad svega Recentis -ine ljudi a najvi{e proces razmene i {irenja stru-nih i prakti-nih znanja, informacija, ideja i iskustava. Ciljna grupa su svi u-esnici obrazovnog procesa koji pokazuju interesovanje za unapre|enje procesa nastave i u-enja, za li-ni i profesionalni razvoj.

Posetiocima Resursnog centra za nastavnike na raspolaganju je rastu}a kolekcija kvalitetnih i pa`ljivo odabranih stru-nih i nau-nih publikacija, -asopisa, priru-nika i {kolskih ud`benika iz razli-utih zemalja. Pored papirnih izdanja tu su i edukativne zbirke na drugim medijima: grafo-folije, elektronske zbirke -asopisa i knjiga, video-materijala i filmova, obrazovni ra-unarski programi i multimedijska izdanja.

U okviru stru-nog usavr{avanja i obuke nastavnika u Resursnom centru je realizovana serija uspe{nih kurseva i seminara namenjenih nastavnicima osnovnih i srednjih {kola, sa temama: Mogu}nosti primene ra-unara i informaciono-komunikacionih tehnologija u nastavi; Internet i digitalne tehnologije u {kolskim bibliotekama; Uvod u Web-baziranu edukaciju na daljinu i elektronsku proveru znanja; Izrada nastavnog softvera i e-lekcija u Moodle Course Management System. Zanimljivo je da su u-esnici pro{logodi{njih nastavni-kih obrazovnih programa u anonimnim anketama kvalitet Recentisa ocenili visokom prose-nom ocenom 4.81.

Resursni centar Istra`iva-ke stanice Petnica kao oblik profesionalne podr{ke nastavi i nastavnicima, jedan je od malobrojnih u ovom delu Evrope i jedini takve vrste u Srbiji. Ovih dana sre}no je napunio -etvrti ro|endan, -ime je vr{njak demokratske vlasti u Srbiji. Izgleda da vr{njac i osim godina dele i iste de-je bolesti: blagu indolenciju, nerazumevanje, a ponekad i ambivalentnost svojih korisnika.

Da li smo zadovoljni funkcionisanjem Recentisa? Nismo u potpunosti, ali ne odustajemo ube|eni u kvalitet vizije koja stoji iza ovog poduhvata. Iako su usluge Recentisa prakti-no besplatne a prikupljeni resursi zna-ajni, ostaje utisak da nas nastavnici retko pose}uju na organizovan na-in - iako je notorna -injenica da je ovda{nji nivo primene i poznavanja savremenih obrazovnih resursa veoma daleko od

zadovoljavaju}eg. Mogu}i razlozi za nedovoljnu zainteresovanost {kola i nastavnika mogu biti objektivne prirode: u vezi prostorne udaljenosti, nedovoljnog on-line prisustva Recentisa, nemogu}nost njegovog kori{enja posredstvom komunikacionih potencijala Interneta, slaba{ne promocije, nepotpuno definisane organizacione procedure ili pomanjkanja artikulisanih podsticaja iz Ministarstva prosvete. Pretpostavljamo i postojanje subjektivnih razloga: li-nu nezainteresovanost,

relativno nisku motivisanost za stru-nim usavr{avanjem, pomanjkanje profesionalnih aspiracija i ambicija n

Kako i {ta radi Recentis

Korisnicima trenutno stoji na raspolaganju izbor izme|u 10 osnovnih oblika aktivnosti Resursnog centra: posete, specijalni kursevi i radionice, seminari za nastavnike, posebni doga|aji, nastavni-ka mre`a, bibliote-ko-medijate-ka zbirka nau-nih i pedago{kih resursa, Internet resursi, Web Odiseja, softverski resursi i SW (softverska) Odiseja.

IS Petnica - Recentis, PfaH 6, 14104 Valjevo,
Faks: 014 241-212, Telefon: 014 241-280, lok. 118,102
E-mail: info@recentis.psc.ac.yu ili isp@psc.ac.yu
Web: www.psc.ac.yu/recentis

[resource center] recentis

Teaching Resource Center is among the top successful innovations of the Petnica Center. There is no such simple, but usefully center in Serbia to serve hundreds of schools and thousands of teachers with up-to-date information, teaching material, technology, and a lot of good will.

Teaching Resource Center (TRC) is one of the most effective and long-term looking initiatives of the Petnica Science Center. Started five years ago as upgrading of the existing Library in order to serve increasing number of in-service teacher training courses and activities, TRC is still moderate in space, but rich in opportunities and valuable resources. On these pages Mile Perić, Head of the PSC's Library explains some of existing and new functions of Petnica's TRC.

It's a kind of a shame that almost nowhere else in Serbia but in a small village of Petnica school teachers can find selection of modern textbooks and manuals of many school subjects from a dozen of countries, both nearby ex-YU countries and well developed countries with complex educational systems. Not just the books, TRC has a plenty of multimedia material and training facilities for small groups of teachers. It also offers various types of activities, including individual and group visits, special training programs, teachers networking, collected and evaluated internet resources, etc.

Among many interesting initiatives, two needs to be presented here. The first is "WebOdyssey" – a genuine collection of selected and evaluated educational web resources and sites. Two editions (2000 and 2003) have already been published in thousands of copies and distributed free-of-charge to hundreds of schools. The first edition is in regular use at Faculty of Education in Belgrade as a student source book. The new edition is in preparation for 2005.

Moreover, Petnica teaching team started the new project "SW Odyssey" that will be a catalogue of carefully selected educational software ready for use on various platforms (Linux, Windows, MacOS), of course, with essential explanations and instructions for teachers and n

gu)e i kopiranje izabranog materijala u meri koja omogu}ava za{titu prava autora i izdava-a.

Internet resursi

Sistematsko otkrivanje i vrednovanje obrazovnih Internet resursa naj-e}e je previ{e zahtevan posao za preuzete nastavnike. Za njihove potrebe i za potrebe {kolskih biblioteka i medijateka Recentis prikuplja, evaluira i klasifikuje kolekciju najboljih Internet resursa, u obliku pogodnom za lako pronala'enje i primenu u svakodnevnoj nastavi.

Na{a elektronska zbirka -asopisa, dostupna na Internetu, u formi je pretra'ljive baze podataka sa tekstovima iz odgovaraju}ih papirnatih izdanja oko 4,500 razli-itih naslova inostranih -asopisa i zadovoljava sve informacione potrebe savremene univerzitetskih i gradskih biblioteka u oblasti nau-ne i stru-ne periodike.

Web Odiseja

Kolekciju obrazovnih Internet resursa provedenog kvaliteta objavljujemo u obliku {tampanog izdanja pod naslovom "Web Odiseja". Ova bro{ura je besplatna i u Petnici se koristi kao priručnik na seminarima i kursovima za nastavnike, a distribuira se i direktno jednom broju {kola kao prilog godi-njaka PETNICA. Do sada su {tampana dva izdanja (2000 i 2003). Ove godine za {tampu pripremamo Web Odiseju 2005 koja je imati i Web verziju. O kvalitetu Web Odiseje govori i to da je prvo izdanje kori}eno kao literatura na nekoliko fakulteta, a drugo izdanje je U-iteljski fakultet u Beogradu {tampao je kao prilog svoje nastavne publikacije.

SW (softverska) Odiseja

SW Odiseja je katalog kvalitetnog nekomercijalnog edukativnog softvera namenjenog operativnim sistemima Linux, Windows i MacOS, pogodnog za upotrebu u domaćim {kolama. Klasifikovani su odabrani softverski naslovi koje prate informativni opisi sa kratkom stru-nom ocenom i kriti-kim prikazom, kao i URL adrese sa kojih se softver mo'e preuzeti. Oba |eni softver pokriva veliki broj nastavnih predmeta, pedago{kih aktivnosti i {kolskih poslova. Tu je i vodi- za evaluaciju obrazovnog softvera od strane nastavnika. Ovo izdanje pripremamo za 2006. godinu.

Softverski resursi

Softverski resursi Recentisa su digitalna kolekcija najnovijeg besplatnog aplikativnog softvera proverenog kvaliteta koju je stru-ni tim IS Petnica prikupio, procenio, testirao i preporu-uje ga za upotrebu u domaćim {kolama. Do kraja 2005 godine zainteresovanim {kolama bi}e na raspolaganju u DVD formatu n

Posete i jednodnevni rad sa grupama

Zainteresovani nastavnici, stru-ni saradnici, administrativni i rukovode}i kadar osnovnih i srednjih {kola, pojedina-no ili u manjim grupama mogu posetiti i koristiti Recentis skoro svakog dana od 8:30 do 17 -asova, uz prethodnu najavu i dogovor o planu posete. Registrovani korisnici mogu tokom posete koristiti internet i intranet servise posebno prilago |ene {kolskim potrebama i slobodno pregledati na{ nastavni materijal, sredstva, literaturu i opremu. Tokom poseta mo'e se koristiti dodatna nastavna i nau-na oprema, laboratorije i zbirke. Na zahtev, stru-no osoblje mo'e demonstrirati upotrebu i pomagati u kori}enju resursa ili biti konsultovano po pitanjima osavremenjivanja nastave iz razli-itih oblasti i predmeta.

Specijalni kursevi i radionice

Povremeno izlazimo u susret zahtevima {kola i drugih organizacija za izvo |enje specijalnih vi{e-dnevni ali i jednodnevnih kurseva i radionica. Naj-e}e se radi o obuci u kori}enju ra-unara i primeni informacionih tehnologija u nastavi ili nau-no-tehnolo{koj integraciji i modernizaciji nastave. Specijalne obrazovne programe kroz blisku saradnju sa {kolama pa |ljivo prilago |avamo pojedina-nim potrebama i situacijama. Specifi-ni zahtevi, mogu}nosti i namere korisnika u potpunosti odre |uju vremenski okvir na{ih specijalnih kurseva i radionica, njihov tematski fokus, intenzitet i nivo nastave, izbor nastavnih metoda i sredstava, pedago{ki i didakti-ki okvir.

Seminari za nastavnike

IS Petnica svake godine organizuje ve}i broj seminara i kurseva namenjenih usavr{avanju i obuci nastavnika osnovnih i srednjih {kola u razli-itim oblastima. U-esnicima ovih programa tokom boravka u Petnici na raspolaganju su, izme |u ostalog, i kapaciteti Recentisa. Ovi programi naj-e}e traju dva do -etiri dana i organizuju se u prole}e (april) i jesen (septembar-novembar). Veli-ina grupa je izme |u 20 i 25 u-esnika, zavisno od vrste programa i potrebe za kori}enjem specifi-ine opreme.

Posebni doga |aji

Recentis je korisnicima na raspolaganju tokom posebnih prilika i doga |aja koje povremeno organizujemo poput stru-nih ili nau-nih skupova, izvo |enja prakti-ine ili terenske nastave, priprema za takmi-enja, dana otvorenih vrata i sl.

Nastavni-ka mre `a

IS Petnica omogu |uje funkcionisanje mre `e nastavnika kao neformalnog oblika dru{tvenog i profesionalnog okupljanja. Mre `a okuplja predmetne nastavnike koji `ele da samostalno, bez posrednika, da komuniciraju, razmenjuju materijale, iskustva i ideje, planiraju zajedni-ke aktivnosti. Su{tina nastavni-kih mre `a i uslov njihovog postojanja jeste kontinuirano komuniciranje, tj. slobodna razmena izme |u prostorno udaljenih osoba koje dele profesionalna interesovanja. Mre `e nemaju potrebu za posebnom formom, prostorom, organizacijom i hijerarhijom. Veze se ostvaruju asinhrono posredstvom medija, Web, pismima i elektronskom po{tom. ^lanovi mre `a sre}u se povremeno u Petnici, naj-e}e i tokom nastavni-kih seminara.

Zbirka nau-nih i pedago{kih resursa

Registrovanim korisnicima Recentisa na raspolaganju je vi{e od 30.000 publikacija iz razli-itih oblasti nauke, tehnologije, filozofije i umetnosti, kao i mnogobrojna referentna izdanja. Bibliote-ko-informacioni i medijski centar IS Petnica zanimljivo je i podsticajno mesto za rad, a istovremeno je i jedina specijalizovana nau-na biblioteka koja korisnicima dozvoljava slobodni pristup fondovima. Osim "papirnatih" publikacija, biblioteka raspola `e i sa nekoliko hiljada publikacija u digitalnom i elektronskom obliku. U biblioteci je mo-